

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНОГО
БУДІВНИЦТВА
(ПФКТБ)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора Полтавського
фахового коледжу транспортного
будівництва

09 квітня 2025 року № 13-А

ПОЛОЖЕННЯ
про внутрішній моніторинг та контроль якості освіти

1. Загальні положення

1.1. Положення про внутрішній моніторинг та контроль якості освіти (далі – Положення) в Полтавському фаховому коледжі транспортного будівництва (далі – Фаховий коледж) розроблено відповідно до Конституції України, Законів України „Про освіту”, „Про фахову передвищу освіту”, „Про повну загальну середню освіту”, інших Законів та прийнятих відповідно до них нормативно-правових, внутрішніх установчих документів Фахового коледжу, інших документів Фахового коледжу, визначених законодавством.

1.2. Це Положення регламентує процедуру та форми проведення моніторингу якості освіти у Фаховому коледжі.

1.3. **Якість освіти** – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів освіти.

1.4. **Якість освітньої діяльності** – рівень організації освітнього процесу у Фаховому коледжі, що відповідає вимогам освітньо-професійних програм (далі – ОПП), стандартів фахової передвищої освіти та забезпечує здобуття особами якісної освіти.

1.5. **Моніторинг** – це спеціально організований постійний цільовий контроль і діагностика стану освіти на базі систематизації наявних джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами, відстеження ходу будь-яких процесів за чітко визначеним показником.

1.6. **Моніторинг якості освітнього процесу** – це відстеження, діагностика, прогнозування результатів діяльності учасників освітнього процесу.

1.7. Моніторинг здійснюється відповідно до нормативно-правових документів та цього Положення. Моніторинг реалізується за допомогою

комплексу методів і чітко розроблених процедур, спрямовується на одні й ті самі об'єкти та періодично повторюється.

1.8. Моніторинг проводиться відповідно до таких принципів: систематичність, системність, доцільність, прозорість, відкритість, захист персональних даних, об'єктивність отримання та аналізу інформації.

1.9. Мета моніторингу – забезпечення ефективного об'єктивного інформаційного відображення рівня якості освітнього процесу, відстеження динаміки якісних показників наданих освітніх послуг, ефективності управління якістю підготовки фахівців.

1.10. Складники процесу досягнення поставленої мети:

- розробка та використання єдиних документальних форм для здійснення моніторингу;
- розробка та застосування технологій збирання, узагальнення, класифікації та аналізу інформації;
- забезпечення отримання перевіреної та об'єктивної інформації про умови, організацію, зміст та результати освітнього процесу;
- систематизація інформації, підвищення її оперативності та доступності;
- удосконалення технології інформаційно-аналітичної діяльності;
- своєчасне виявлення динаміки й основних тенденцій освітнього процесу, змін у підготовці фахівців та факторів, які їх викликали;
- розробка технології використання зібраної інформації як основи для прийняття управлінських рішень.

1.11. Об'єктами моніторингу є:

- освітні та управлінські процеси у Фаховому коледжі;
- різні види діяльності учасників освітнього процесу (навчальна, викладацька, організаційна, управлінська тощо);
- умови здійснення освітньої та управлінської діяльності (матеріально-технічні, санітарно-гігієнічні, нормативно-правові, кадрові, фінансові, навчально-методичні тощо);
- результати запровадження освітніх змін, інновацій;
- стан організації освітнього процесу у Фаховому коледжі;
- результати навчання та розвитку студентів, формування їх компетентностей;
- професійний успіх, реалізація за спеціальністю випускників Фахового коледжу.

2. Основні напрями, види та складники моніторингу

2.1. Моніторинг здійснюється за різними напрямками з урахуванням його цілей, рівня проведення й функцій досліджуваного об'єкта.

2.2. До основних напрямів моніторингу належать:

- реалізація державної політики у сфері освіти, контроль за дотриманням вироблених стратегій забезпечення якості освіти, законодавчих актів та нормативно-правових документів про освіту відділеннями Фахового коледжу, цикловими комісіями;

- забезпечення освітнього процесу необхідними для формування компетентностей засобами;

- навчальні досягнення на рівні окремих студентів, академічної групи, курсу, спеціальності;

- вивчення й узагальнення стану організації навчальної та методичної роботи циклових комісій і відділень Фахового коледжу;

- вивчення відповідності навчальних, робочих програм навчальних предметів та дисциплін установленим нормам;

- організація управлінської діяльності;

- організація та проведення директорських контрольних робіт із навчальних предметів та дисциплін;

- підбиття підсумків успішності з освітніх компонентів ОПП, з навчальних предметів освітньої програми, виконання курсових проєктів і робіт, атестації випускників, державної підсумкової атестації, практичного навчання.

2.3. Моніторинг на рівні **„студент – група – курс – спеціальність”** проводиться з метою виявлення реальних навчальних досягнень і передбачає такі процедури, як: діагностика вхідного рівня знань студентів; установлення відносних показників навчальних досягнень; вимірювання залишкових знань, рівня сформованості загальних і спеціальних компетентностей майбутніх фахівців.

2.3.1. Моніторинг здійснюється з використанням таких показників:

- результатів вхідного, поточного, календарного, підсумкового, директорського контролю;

- результатів екзаменаційної сесії;

- статистичних даних обліку успішності студентів (середній бал, абсолютна успішність, якісний показник успішності).

2.3.2. Показники моніторингу на рівні **„студент – група – курс – спеціальність”**:

- середній бал за показниками вступних випробувань (свідоцтва про базову загальну середню освіту), зовнішнього незалежного оцінювання (свідоцтва про повну середню освіту);

- середній бал оцінювання вхідного контролю з окремих навчальних дисциплін / навчальних предметів;

- середній бал поточної успішності (за результатами поточного, календарного, директорського контролю);

- середній бал семестрової успішності (за результатами підсумкового контролю);

- середній бал за результатами державної підсумкової атестації, атестації здобувачів фахової передвищої освіти;

- середній бал практичної підготовки.

2.3.3. На основі моніторингу й аналізу результатів навчання поточної й семестрової успішності студентів, директорських контрольних робіт із навчальних дисциплін / навчальних предметів визначається результативність навчальної роботи.

2.4. Моніторинг якості кадрового складу здійснюється на основі таких характеристик:

- освіта;
- науковий ступінь;
- вчене звання;
- кваліфікаційна категорія;
- педагогічне звання;
- педагогічний стаж;
- результативність науково-дослідницької роботи;
- результативність навчальної, методичної, інноваційної, організаційної та виховної роботи;
- якість проведення навчальних занять / уроків;
- рівень зростання успішності студентів (якісні показники успішності упродовж семестру та за результатами підсумкового контролю, з урахуванням результатів вхідного контролю, контролю залишкових знань студентів);
- підвищення кваліфікації, формування та розвиток цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей тощо;
- творчі звіти в міжтестастійний період за результатами професійної діяльності, відображеної в індивідуальних планах роботи викладача;
- участь у профорієнтаційній роботі.

2.5. Моніторинг якості навчально-методичного забезпечення підготовки фахівця та організації освітнього процесу є одним із базових складників визначення якості освіти й передбачає аналіз:

- ОПП;
- навчального плану;
- робочого навчального плану;
- комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни: силабус, робоча програма навчальної дисципліни, навчальний контент (конспект або розширений план лекцій, плани семінарських, практичних занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи, методичні рекомендації щодо написання курсових робіт / проєктів та практик, питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів, контрольні роботи для моніторингу здобутих знань і набутих умінь з навчальної дисципліни тощо); дистанційний курс на платформі дистанційного навчання Фахового коледжу);
- планувальної та звітної документації педагогічної ради, адміністративної ради, методичної ради, циклових комісій;

- забезпечення навчальними виданнями та їх якості на різних носіях (підручники, посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки, рекомендації тощо);

- проведення різних видів уроків та навчальних занять в освітньому процесі.

2.6. Моніторинг може проводитися як комплексна перевірка ОПП спеціальності (не рідше 1 разу на 5 років), яку здійснює комісія згідно з наказом директора Фахового коледжу. Аналіз результатів моніторингу обговорюється на засіданні випускової циклової комісії. За результатами перевірки вживаються заходи щодо усунення недоліків та зазначаються терміни їх реалізації.

2.7. Моніторинг якості освітнього процесу спеціальності включає аналіз:

- якості навчальних планів (забезпечення компетентностей студентів, наявність навчальних дисциплін, що відображають останні досягнення в галузі освіти, науки тощо);

- розкладу занять та консультацій (тижневе навантаження студентів та викладачів, чіткість розкладу тощо);

- якості навчальних занять, уроків (інноваційні підходи до форм і методів навчання, науковість і доступність, активність студентів та оцінювання їх викладачем тощо);

- організації самостійної роботи студентів (методичне забезпечення навчальних дисциплін, рекомендації до написання курсових проєктів та робіт, контроль самостійної роботи студентів тощо);

- організації практики (методичне забезпечення, здійснення керівництва, документація з практики, узагальнення результатів тощо);

- успішності студентів, рівня їхньої підготовки;

- методичного забезпечення підготовки та проведення підсумкового контролю;

- роботи циклових комісій;

- роботи екзаменаційних комісій, усунення зроблених комісією зауважень та дотримання рекомендацій;

- науково-дослідницької роботи студентів та викладачів;

- кадрового забезпечення освітнього процесу;

- матеріально-технічної бази (аудиторний фонд, технічні засоби навчання, забезпечення літературою тощо);

- результатів студентських олімпіад, конкурсів, конференцій тощо.

3. Контроль якості освітнього процесу

3.1. Контроль за якістю освітнього процесу здійснюється на різних рівнях.

3.1.1. Здійснення контролю **викладачами** засобами вхідного, поточного, календарного, директорського, підсумкового контролю.

3.1.2. Здійснення контролю **головами циклових комісій** засобами перевірки індивідуальних планів роботи викладачів; перевірки підготовки викладачами комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної

дисципліни; обміну досвідом за результатами взаємовідвідування уроків, навчальних занять педагогів Фахового коледжу та інших закладів освіти.

3.1.3. Здійснення контролю **завідувачем відділення** засобами контролю відвідування занять студентами, контролю за дотриманням вимог до оформлення результатів вхідного, поточного, календарного, директорського, підсумкового контролю.

3.1.4. Здійснення контролю **директором, заступниками директора** засобами перевірки наявності затверджених у встановленому порядку ОПП з кожної спеціальності; навчальних планів та робочих навчальних планів; графіків освітнього процесу; відповідності змісту навчальних планів і навчальних програм вимогам стандартів освіти та освітніх (освітньо-професійних) програм; наявності комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни; дотримання вимог до оформлення результатів усіх видів контролю; організаційно-методичного забезпечення проведення державної підсумкової атестації, атестації здобувачів фахової передвищої освіти.

3.2. Питання про якість освітнього процесу у Фаховому коледжі розглядаються на засіданнях педагогічної ради, адміністративної ради, методичної ради, циклових комісій.

3.3. В освітньому процесі Фахового коледжу залежно від поставлених освітніх завдань можуть використовуватися такі види контролю: вхідний, поточний, календарний, директорський, підсумковий.

3.3.1. **Вхідний контроль** проводиться перед вивченням нової навчальної дисципліни / навчального предмета з метою виявлення рівня знань, умінь і навичок студента, які він здобув / набув при вивченні попередніх навчальних дисциплін / навчальних предметів та які необхідні для вивчення даної навчальної дисципліни / навчального предмета. Цей контроль забезпечує міждисциплінарний підхід у викладанні навчальних дисциплін / навчальних предметів. Вхідний контроль організовує циклова комісія, а виконує викладач, якому доручено викладати навчальну дисципліну / навчальний предмет. Підсумки контролю обговорюються на засіданні циклової комісії для розробки загальних заходів з метою покращення якості знань студентів.

3.3.2. **Поточний контроль** здійснюється протягом семестру з конкретної теми (кількох тем, розділу тощо) під час проведення різних видів навчальних занять / уроків з метою перевірки рівня підготовленості студента до виконання освітніх завдань. Такий контроль забезпечує зворотний зв'язок „студент – викладач”. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем. Контроль за виконанням самостійної роботи студентів та індивідуальних завдань може здійснюватися в довільній формі, визначеній викладачем у силабусі та робочій програмі навчальної дисципліни.

Підсумки такого контролю обговорюються на засіданнях педагогічної ради, методичної ради, циклових комісій.

3.3.3. **Календарний контроль** проводиться з метою моніторингу виконання студентами індивідуальних навчальних планів згідно з графіком

освітнього процесу. Календарний контроль проводиться для студентів усіх курсів з кожної навчальної дисципліни / навчального предмета, як правило, на 8-9 тижнях кожного семестру навчання й реалізується шляхом визначення рівня відповідності поточних досягнень (рейтингу) студента установленим і визначеним у робочих програмах навчальних дисциплін критеріям.

3.3.4. Директорський контроль якості підготовки студентів із навчальної дисципліни / навчального предмета є формою поточного контролю й може проводитися за окремими розділами навчальної дисципліни / навчального предмета або за робочою навчальною програмою всієї навчальної дисципліни / навчального предмета з метою перевірки готовності студентів до підсумкового контролю, а також для перевірки залишкових знань. Директорський контроль проводиться з визначених навчальних дисциплін / навчальних предметів за попередньо підготовленими завданнями викладачами циклових комісій. Організація та проведення директорського контролю покладається на заступника директора з навчальної роботи й завідувачів відділень. Організаційно-методичне забезпечення директорського контролю покладається на відповідні циклові комісії.

3.3.5. Підсумковий контроль включає: семестровий контроль, державну підсумкову атестацію та атестацію здобувачів фахової передвищої освіти.

3.3.5.1. Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену, диференційованого заліку чи заліку з метою оцінки результатів навчання з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, установлені графіком освітнього процесу.

3.3.5.2. Державна підсумкова атестація (далі – ДПА) за курс повної загальної середньої освіти проводиться з визначених предметів загальноосвітньої підготовки у формі зовнішнього незалежного оцінювання у визначеному органом виконавчої влади у сфері освіти і науки порядку й формі.

3.3.5.3. Атестація здобувачів фахової передвищої освіти на встановлення відповідності результатів навчання студентів вимогам ОПП та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту проводиться у формі захисту дипломного проєкту або кваліфікаційного іспиту, здійснюється Екзаменаційною комісією після завершення навчання за відповідною ОПП.

3.4. Оцінювання рівня знань студентів під час вхідного, поточного, календарного, директорського, підсумкового контролю проводиться за 4-бальною шкалою (оцінки „2”, „3”, „4”, „5”) для освітніх компонентів ОПП та за 12-бальною шкалою для предметів загальноосвітньої підготовки.

Критерії оцінювання розробляються окремо для кожного освітнього компонента ОПП, навчального предмета, розміщуються в силабусі та робочій навчальній програмі навчальної дисципліни / навчального предмета. Перед початком вивчення навчальної дисципліни / навчального предмета викладач повинен ознайомити студентів зі змістом, структурою освітнього компонента, критеріями оцінювання, формою підсумкового контролю.

4. Організація моніторингу якості освіти й управління його процесами

4.1. Організацію моніторингу якості освіти й управління його процесами здійснює **аналітична група з моніторингу якості освіти** в кількості до 15 осіб, до якої входить заступник директора з навчальної роботи, завідувачі відділень, методист Фахового коледжу, голови робочих груп ОПП, голови циклових комісій, представники студентського самоврядування.

4.2. Аналітична група тісно співпрацює з органами студентського самоврядування з питань організації й аналізу результатів моніторингу освітнього процесу.

4.3. Особи, які здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за правдивість та об'єктивність наданої інформації, обробку даних моніторингу, їх використання у вибудові освітнього процесу у Фаховому коледжі.

4.4. З урахуванням змін у правовій та нормативній базі може здійснюватися перегляд системи показників моніторингу й удосконалення методів і напрямів досліджень.

4.5. Моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, аналіз, зберігання, прогнозування результатів діяльності учасників освітнього процесу, оприлюднення на офіційному сайті Фахового коледжу (додатки 1-5 до Положення).

5. Порядок організації та проведення опитувань учасників освітнього процесу

5.1. Метою опитування як форми системи внутрішнього моніторингу є визначення думки всіх учасників освітнього процесу щодо вдосконалення якості надання та отримання освітніх послуг у Фаховому коледжі.

5.2. Завданням опитування є:

- отримати правдиву інформацію про організацію освітньої діяльності у Фаховому коледжі – про систему оцінювання, застосування інноваційних методів навчання, науковість та доступність викладу, проблемний підхід під час викладання тощо;

- з'ясувати думку всіх учасників освітнього процесу для підвищення ефективності освітньої діяльності.

5.3. Основними принципами опитування студентів у Фаховому коледжі є:

- відповідність освітнього процесу цілям освітньо-професійної програми, місії та стратегії Фахового коледжу;

- студентоцентризм (усвідомлення, що думка студентів є одним із найвагоміших чинників у формуванні рішень для покращення якості освіти та освітнього процесу);

- анонімність та добровільність;

- системність, регулярність;
- інформативність.

5.4. Анкети містять питання щодо:

- якості освітнього процесу;
- індивідуальної освітньої траєкторії студента;
- академічної доброчесності;
- запитів та інтересів студентів;
- якості освітньо-професійних програм;
- реалізації, моніторингу та процедури забезпечення якості освітньо-професійної програми – для стейкхолдерів;
- організації освітнього процесу у Фаховому коледжі – для батьків.

5.5. Анкетування з інших питань не є регламентованим і може здійснюватися з ініціативи голови робочої групи ОПП за визначеною нею тематикою та у визначені нею терміни.

5.6. Опитування проводиться в онлайн-режимі за допомогою Google Форми.

5.7. Проведення опитування можуть здійснювати заступник директора з навчальної роботи, заступник директора з виховної роботи, завідувачі відділень, голови робочих груп ОПП, голови циклових комісій, голова студентської ради.

5.8. Анонімне опитування організовується два рази на рік для студентів, зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів – один раз на рік.

5.9. Отримані результати опитування після завершення опрацьовуються зацікавленою особою.

5.10. Інформація про результати опитування висвітлюється на сайті Фахового коледжу в розділі відповідної освітньо-професійної програми у формі аналітичної довідки.

5.11. Результати опитування розглядаються на засіданнях циклових комісій та дорадчих органів Фахового коледжу.

5.12. Результати опитування враховуються при організації освітнього процесу.

6. Прикінцеві та перехідні положення

6.1. Вимоги Положення обов'язкові для виконання всіма учасниками освітнього процесу Фахового коледжу.

6.2. Контроль за дотриманням вимог Положення покладається на посадових осіб Фахового коледжу відповідно до їх функціональних обов'язків.

6.3. Порядок реалізації окремих пунктів Положення може бути визначено окремими положеннями, що стосуються відповідного напряму освітньої діяльності Фахового коледжу.

Заступник директора
з навчальної роботи

Людмила ВАСИЛЕНКО

Завідувач відділення

Ірина ЗВОЛЬ

Завідувач відділення

Наталія ПАЩЕНКО

СХВАЛЕНО

Протокол засідання

педагогічної ради

Полтавського фахового коледжу

транспортного будівництва

08 квітня 2025 року № 7

Додаток 1

до Положення про внутрішній
моніторинг та контроль якості освіти
в Полтавському фаховому
коледжі транспортного будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Полтавського фахового
коледжу транспортного будівництва
_____ Євген ВАСІЛЬЄВ

ПРОГРАМА
проведення опитувань учасників освітнього процесу
у _____ навчальному році

№ з/п	Тема опитування	Учасники	Відповідальні особи
1.			
2.			
3.			

Підпис відповідальної особи

Додаток 2

до Положення про внутрішній
моніторинг та контроль якості освіти
в Полтавському фаховому
коледжі транспортного будівництва

**Результати успішності студентів з навчальних дисциплін
освітньо-професійної програми**

у _____ навчальному році

№ з/п	Навчальна дисципліна	Семестр	Назва групи	Абсолютна успішність	Якість знань	Середній бал
Освітні компоненти, що формують загальні компетентності						
1.						
2.						
Освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності						
1.						
2.						

Завідувач відділення _____

Додаток 3

до Положення про
внутрішній моніторинг та
контроль якості освіти в
Полтавському фаховому
коледжі транспортного
будівництва

**Результати виконання курсових проєктів / курсових робіт
студентами, які навчаються за освітньо-професійною програмою**

у _____ навчальному році

№ з/ п	Навчаль на дисцип ліна	Се местр	Назва групи	Оцінки								Абсо- лютна успіш- ність	Якіст ь знань	Сере дній бал
				5		4		3		2				
				кіль кість	%	кіль кість	%	кіль кість	%	кіль кість	%			

Завідувач відділення _____

Додаток 4

до Положення про
внутрішній моніторинг та
контроль якості освіти в
Полтавському фаховому
коледжі транспортного
будівництва

**Результати практичного навчання студентів,
які навчаються за освітньо-професійною програмою**

у _____ навчальному році

№ з/ п	Назва практи ки	Се местр	Назва групи	Оцінки								Абсо-л ютна успіш- ність	Якість знань	Сере дній бал
				5		4		3		2				
				кіль кість	%	кіль кість	%	кіль кість	%	кіль кість	%			

Завідувач відділення _____

Додаток 5

до Положення про
внутрішній моніторинг та
контроль якості освіти в
Полтавському фаховому
коледжі транспортного
будівництва

Результати атестації випускників освітньо-професійної програми

у _____ навчальному році

№ з/ п	Форма атестації	Се местр	Наз ва групи	Оцінки								Абсо- лютна успіш- ність	Якість знань	Се ред ній бал
				5		4		3		2				
				кіль кість	%	кіль кість	%	кіль кість	%	кіль кість	%			

Завідувач відділення _____
